Alabama Ebeveyn Davran??lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Alabama Ebeveyn Davran??lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16706

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Alabama Ebeveyn Davran??lar? Ölçe?i (AEDÖ), ebeveynlerin çocuklar?na yönelik sergiledi?i tutum ve davran??lar? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araç olup, Türkçe'ye uyarlama çal??mas? Çekiç, Türk, Bu?a ve Hamamc? (2018) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in Türk kültürü ba?lam?nda geçerli?ini ve güvenilirli?ini s?namay? hedeflemi?tir.

Ölçek, toplam **35 maddeden** olu?makta ve ebeveynlerin kulland??? disiplin yöntemlerinden, çocuklar?na gösterdikleri ilgi düzeyine kadar geni? bir yelpazeyi kapsayan çok boyutlu yap?y? de?erlendirmektedir. AEDÖ, psikolojik dan??ma merkezlerine ba?vuran ve ba?vurmayan ebeveyn gruplar?n? kar??la?t?rarak ay?rt edicilik geçerli?ini de test etmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Davran??lar?, **Ölçek Uyarlamas?**, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, **Psikolojik De?erlendirme**, **Faktör Analizi**.

Yazarlar

Ali Çekiç, Fatih Türk, Ahmet Bu?a, Zafer Hamamc?.

Amaç

Alabama Ebeveyn Davran??lar? Ölçe?i'nin temel amac?, ebeveynlerin çocuklar?na yönelik sergiledi?i davran?? örüntülerini ve tutumlar? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Ölçe?in Türkçe'ye uyarlanmas?, bu ölçüm arac?n?n Türk kültürüne özgü dilsel ve kültürel ba?lamda kullan?labilirli?ini sa?lamak ve uluslararas? ara?t?rmalara katk?da bulunmakt?r.

Uyarlama çal??mas?n?n özel amaçlar? aras?nda, ölçe?in yap? geçerli?ini Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test etmek ve çocuklar?nda **psikolojik belirtiler** gözlemlenen ebeveynler ile norm grubundaki ebeveynler aras?ndaki davran?? farkl?l?klar?n? tespit ederek ölçe?in ay?rt edici geçerli?ini ortaya koymak yer almaktad?r.

Yap?

AEDÖ, ebeveyn davran??lar?n?n çe?itli alt boyutlar?n? ölçen çok boyutlu bir yap?y? temel al?r. Uyarlama çal??mas?nda belirtilen alt boyutlar, ebeveynlik stratejilerinin farkl? yönlerini temsil etmektedir. Bu alt boyutlar genellikle **Çocuk ?hmali/?lgisi (Ç?)**, **Olumlu Ebeveynlik (OE)**, **Zorlay?c? Ebeveyn Tutumlar? (ZET)**, **Tutars?z Disiplin (TD)** ve **Davran?? Kontrolü (DC)** gibi temel ebeveynlik stratejileri etraf?nda ?ekillenmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, ebeveynlerin çocuklar?na kar?? kulland?klar? disiplin yöntemlerinin tutarl?l???n?, duygusal s?cakl?k düzeylerini ve zorlay?c? müdahalelerinin s?kl???n? de?erlendirerek ebeveynlik kalitesini kapsaml? bir ?ekilde incelemektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla, veri setinin faktör analizine uygunlu?unu de?erlendirmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett Sphericity Testi kullan?lm??t?r. KMO de?eri **0.77** olarak belirlenmi? olup, bu de?erin yeterli uyumu gösterdi?i tespit edilmi?tir. Bartlett testi sonucu ($p < .05$) ise varyanslar?n homojen oldu?unu ve da??l?m?n normal oldu?unu i?aret etmektedir.

Kriter geçerli?i kapsam?nda, çocuklar?n?n psikolojik belirtileri nedeniyle dan??ma merkezlerine ba?vuran anne babalar ile bu birimlerden herhangi birine ba?vurmayan anne babalar?n ölçme arac?ndan elde ettikleri puanlar kar??la?t?r?lm??t?r. Verilerin **parametrik testlerin** temel varsay?mlar?n? kar??lay?p kar??lamad??? incelenmi?; bas?kl?k ve çarp?kl?k katsay?lar? hesaplanm??t?r. Bas?kl?k de?erleri Ç? alt boyutu için 1.79, di?er alt boyutlar için .07 ile .61 aras?nda de?i?irken; çarp?kl?k de?erleri -1.15 ile 1.24 aras?nda de?i?mi?tir, bu da verilerin büyük ölçüde kabul edilebilir bir da??l?m sergiledi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Alabama Ebeveyn Davran??lar? Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) hesaplanarak yap?lm??t?r. Ölçe?in alt boyutlar?na ili?kin iç tutarl?l?k katsay?lar? **0.46 ile 0.77** aras?nda de?i?mektedir. Bu aral?k, baz? alt boyutlar?n daha dü?ük tutarl?l??a sahip oldu?unu gösterse de, genel ölçek yap?s?n?n kabul edilebilir düzeyde güvenilir oldu?unu i?aret eder.

Ölçe?in toplam puan?na ili?kin hesaplanan genel iç tutarl?l?k katsay?s? ise **0.70** olarak bulunmu?tur. Bu de?er, AEDÖ'nün genel ebeveyn davran??lar? yap?s?n? ölçmede yeterli bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal modelinin Türk örneklemine uygunlu?unu test etmek amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** uygulanm??t?r. DFA sonucunda elde edilen uyum indeksleri, modelin veri setine iyi bir uyum sa?lad???n? göstermektedir. Elde edilen uyum indeksleri ?unlard?r:

RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation): **0.04**
NFI (Normed Fit Index): **0.79**
CFI (Comparative Fit Index): **0.90**

ARABPSYCHOLOGY.COM

GFI (Goodness of Fit Index): **0.85**

CFI de?erinin 0.90 ve RMSEA de?erinin 0.05'in alt?nda olmas? (mükemmel uyuma i?aret eder), ölçe?in yap?sal geçerli?inin do?ruland???n? ve orijinal modelin Türkçe uyarlamada da korundu?unu güçlü bir ?ekilde desteklemektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) / **Psikometrik Ölçek**

Format: 35 maddeden olu?maktad?r.

Language Available: Türkçe (Türk Uyarlamas?)

Population Group: Ebeveynler (Anne ve Babalar)

Age Group: Ebeveyn ya? aral??? belirtilmemi?tir; ancak çocuklar?n?n psikolojik belirtileri olan veya olmayan ebeveynler hedeflenmi?tir.

Population Details: Türkiye'de ya?ayan, çocuklu bireyler. Geçerlik çal??mas?, dan??ma merkezlerine ba?vuran ve ba?vurmayan iki farkl? ebeveyn grubunu kapsam??t?r.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

AEDÖ, **Ebeveynlik Ölçe?i**, **Çocuk Geli?imi**, **Davran?? De?erlendirmesi**, KMO, DFA, **Uyarlama Çal??mas?**.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanmad?.

Affiliation Email addresses: alicekic@gantep.edu.tr

Correspondence Address: Ali Çekiç (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? **2018** y?l?nda yay?mlanm??t?r.

Sorumlu Yazar ile ileti?im adresi: alicekic@gantep.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: alabama-ebeveyn-davranislari-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynakça

Çekiç, A., Türk, F., Bu?a, A. ve Hamamc?, Z. (2018). Alabama Ebeveyn Davran??lar? Ölçe?i'nin Türkçe'ye uyarlanmas?: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 17*(66), 729-744. DOI: 10.17755/esosder.355515

Alabama Ebeveyn Davran??lar? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ölçek, toplam **35 madde**den olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM